

Pelkosenniemen elinkeino-ohjelma 2025-2028. Oikaisuvaatimuksen käsittely kunnanhallituksen päätöksestä.

Kunnanhallitus 16.06.2025 § 205
63/14.00.00/2025

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää jättää oikaisuvaatimuksen tutkimatta pykälässä esitetyin perustein.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin
Käsittely	Markku Kallio ja Tarja Kallio jääväsivät itsensä ja poistuivat kokouksesta pykälän käsittelyn ajaksi esteellisinä 20:16. Tarja Kallion ollessa estynyt, valittiin uudeksi pöytäkirjantarkastajaksi Timo Tossavainen tämän pykälän osalta.
Perustelut	Markku Kallio on jättänyt oikaisuvaatimuksen 23.5.2025 kunnanhallituksen 8.5.2025 § 142/2025 <i>Pelkosenniemen elinkeino-ohjelma 2025-2028</i> päätöksestä. Oikaisuvaatimus: <i>Vaadin että elinkeino-ohjelma palautetaan uudelleen valmisteluun.</i> Selvitys muutoksenhakuoikeudesta: Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. 1. Oikaisuvaatimus ja valitus Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen voi tehdä vain kunnan viranomaisen lopullisesta päätöksestä. Oikaisuvaatimus- tai valituskelpoinen on yleensä päätös, jolla asia on kunnassa ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Muutosta ei saa hakea päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valmistelua koskeva päätös tulee myöhemmin lopullisesti ratkaistavaksi, joten tässä vaiheessa ei vielä ole tarvetta hakea muutosta. 2. Esitys toiselle viranomaiselle Kunnan viranomaisen toiselle kunnan viranomaiselle tekemä esitys on epäilyksettä asian valmistelua, joten siihen ei voida hakea muutosta eikä sitä voi vaatia oikaistavaksi. Jos asiaa valmistellaan lautakunnassa ja kunnanhallituksessa ennen valtuustokäsittelyä, vain valtuuston päätös on valituskelpoinen. Valtuuston päätöksestä tehtävässä kunnallisvalituksessa voidaan kuitenkin vedota kaikkiin päätöksenteon virheisiin – myös sellaisiin, jotka ovat syntyneet asian valmisteluvaiheessa esimerkiksi asiaa lautakunnassa käsiteltäessä. 3. Periaatepäätökset Valtuusto ja muutkin toimielimet hyväksyvät usein periaatelinjauksia, joita on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä tehtäessä. Tällaiset päätökset eivät yleensä ole lopullisia asiaratkaisuja, koska asiat tulevat vielä erikseen toimielimen ratkaistaviksi. Tällaisia, vain valmistelua koskevia päätöksiä ovat esim. kuntastrategia, kuntalain 110 §:n taloussuunnitelma (KHO

6.4.2001 T 800), valtuuston päätös kunnan haja-asutusalueiden vesihuollon kehityssuunnitelman hyväksymisestä (KHO 1992 A 47) ja maakuntasuunnitelma (KHO 15.6.2012/1701).

Kallio viittaa oikaisuvaatimuksessaan kuntaliiton oikaisuvaatimusohjeisiin: "Suunnitelman hyväksymistä koskevien päätösten muutoksenhakukelpoisuus on arvioitava tapauskohtaisesti. Keskeisiä ovat päätöksen oikeudelliset ja tosiasialliset vaikutukset. Suunnitelmaa koskevan päätöksen muutoksenhakukelpoisuus voi myös perustua erityislain säännökseen."

Kyseinen kuntaliiton ohje viittaa erilaisten periaatepäätösten ja suunnitelmien valituskelpoisuuteen eli siihen, katsotaanko päätös valmisteluksi vai ei. Yllä on esitetty asiaan liittyvää oikeuskäytäntöä siitä, millaisissa päätöksissä asia on katsottu valmisteluksi myös valtuustotasolla, **sitä alemmilla tasoilla toimielinten valmistellessa valtuustolle päätöksiä, ne ovat aina valmistelua**, kuten yllä todetaan.

Elinkeino-ohjelma voidaan tästäkin (periaatepäätös) näkökulmasta katsoa perustellusti valmisteluksi, sillä se ei aseta myöhemmälle päätöksenteolle vaihtoehtoja rajaavia (oikeus)vaikutuksia. Elinkeihoihin liittyviä päätöksiä tekevät toimielimet tekevät nämä päätökset kokonaisvaltaiseen harkintaan pohjautuen, vaikka tukeutuvatkin harkinnassaan myös elinkeino-ohjelmaan.

Kunnanhallituksen päätös, jossa kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy elinkeino-ohjelman on kiistattomasti (*jos asiaa valmistellaan lautakunnassa ja kunnanhallituksessa ennen valtuustokäsittelyä, vain valtuuston päätös on valituskelpoinen*) asian valmistelua. Mahdollisiin virheisiin päätöksenteon aikaisemmassa (valmistelu)vaiheessa on mahdollisuus vedota valtuuston päätöksestä tehtävässä kunnallisvalituksessa.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä sovelletaan kuntalakia ja lisäksi hallintolain säännöksiä toissijaisina ja täydentävinä. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viivytyksettä, mikä tarkoittaa yleensä sitä, että asia on valmistelun jälkeen pyrittävä ottamaan toimielimen seuraavaan kokoukseen.

Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta mm. silloin, kun päätös, johon oikaisua haetaan, koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Kun oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta, oikaisuvaatimusta ei ryhdytä sisällöllisesti käsittelemään eikä oikaisuvaatimuksen perusteisiin oteta kantaa. Päätös, jolla oikaisuvaatimus on jätetty tutkimatta, tulee perustella.

Esityslistan liitteenä on elinkeino-ohjelma ja siihen saadut kommentit sekä vastineet, kunnanvaltuuston kokouksessa jätetty eriyvä mielipide ja oikaisuvaatimus.

Valmistelija	vt. kunnanjohtaja
Esittelijä	vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Oikaisuvaatimuksen jättäjä
Muutoksenhaku	Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kunnanvaltuusto 30.05.2025 § 41

Kunnanhallituksen esitys	Kunnanvaltuusto hyväksyy elinkeino-ohjelman
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Käsittely	Markku Kallio jätti asiasta eriävän mielipiteen.
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kunnanvaltuusto 23.05.2025 § 27

Kunnanhallituksen esitys	Kunnanvaltuusto hyväksyy elinkeino-ohjelman
Päätös	Asiaa ei käsitelty 23.5.2025 kokouksessa
Käsittely	
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä voi hakea muutosta kuntalain 135 §:n mukaisesti kunnallisvalituksella hallinto-oikeudelta.

Kunnanhallitus 08.05.2025 § 142

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy elinkeino-ohjelman.
Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin
Käsittely	Elinvoimajohtaja selosti asiaa keskeytetyn kokouksen aikana.
Perustelut	Pelkosenniemen kunnan edellinen elinkeinopoliittinen asiakirja on elinkeinostrategia 2019–2023. Sitä tuoreempi kuntastrategia 2022–2030 viitoittaa myös elinkeinopoliittisia linjauksia. Varsinaiselle elinkeinostrategialle ei kuntastrategian ohella ole nähty enää tarvetta, vaan käytäntöläheisempi ohjelma-asiakirja tukee paremmin myös kuntastrategian toteutusta. Elinkeino-ohjelma on laadittu voimassa oleva kuntastrategia ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Tavoitteena on kuvata Pelkosenniemen kunnan elinkeinopoliittiset painopisteet, tavoitteet kunnan elinkeinojen kehittämiseksi ja käytännön toimenpiteet.

Elinkeino-ohjelman kanssa samaan aikaan kunnassa on päivitetty hankintastrategia ja -ohje (kunnanvaltuusto 20.9.2024 §77) sekä asumisen kehittämissuunnitelma (kunnanvaltuusto 8.11.2024 §87), jotka osaltaan tukevat paikallisten elinkeinojen ja työpaikkojen kehittymistä.

Elinkeino-ohjelman valmisteluun on osallistunut kunnan elinvoimatiimi, johon kuuluu kunnan, yrittäjien, matkailutoimijoiden ja kylien edustajia. Elinvoimatiimi on kokoontunut kesän 2024 - kevään 2025 aikana seitsemän kertaa. Ohjelman taustaksi kunnan yrityksille laaditti kysely, johon saatiin 22 vastausta kesän 2024 aikana. Ohjelman laatimiseen liittyvää taustamateriaalia on kerätty Pelkosenniemen kestävän kasvun ohjelma -hankkeessa (Lapin liitto, EAKR) elinkeinojen ilmastomuutokseen sopeutumistarpeen näkökulmasta. Ohjelmaluonnos on ollut avoimesti kommentoitavissa ajalla 9.-22.4.2025. Ohjelmaluonnokseen saatiin kahdeksan kommenttia ja yksi lausunto. Ohjelman valmistelu- ja kirjoitustyö on tehty elinvoimapalveluissa.

Elinkeino-ohjelman alkuosassa esitetään katsaus kunnan elinkeino- ja työllisyysrakenteesta, yritysten kuntataloudellisista vaikutuksista, elinkeinojen kehittymisestä ja tulevaisuuden kehitysnäkymistä. Tämän jälkeen toimintaympäristön kehitysnäkymiä käsitellään Lapin alue- ja elinkeinoelämän kehittymistä tavoittelevien ohjelmien kautta siltä osin, kun niillä on tai voi olla merkitystä Pelkosenniemen nykyiselle elinkeinoelämälle. Keskeisiä elinkeinojen kehittymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat osaavat työvoiman saatavuus; työn murroksen hyödyntäminen ja hybridityön tekemisen edellytyksien parantaminen; elinkeinojen kestävyys, sosiaalinen hyväksyttävyys sekä vastuullisuus; matkailu Lapin suhdannekehityksen kärjessä; bio- ja kiertotalous, uusiutuva energia ja porotalous; ilmastomuutoksen vaikutukset; yritysten TKI-osaaminen ja uudet osaamistarpeet; kulttuuri ja luovat alat sekä turvallisuus ja geopoliittinen muutos.

Ohjelman toimenpideosioissa on ensin konkretisoitu kuntastrategiasta johdetut toimet, jotka liittyvät työpaikkojen lisäämiseen, kaavoitukseen, teiden ja rakenteiden kuntoon, reitistöjen ylläpitoon ja elinkeinotoiminnan laajentamiseen.

Koska kunnan elinvoimaisuus ja tulopohja edellyttää elinkeinotoiminnan laajentamista ja kehittämistä, sille on laadittu omat painopisteet ja toimenpiteet. Elinkeino-ohjelman yleinen tavoite *"Hyvä olla, elää ja yrittää sukupolvelta toiselle"* myötäilee kuntastrategian tavoitetta. Se viittaa sukupolvelta toiselle jatkuvaan yrittäjyyteen ja luonnosta huolehtimiseen kestävällä tavalla. Painopisteet ovat:

- Ympärivuotisen ja kestävän luontomatkailun kehittäminen
- Kulttuuri- ja vastuullinen matkailu nousuun
- Varmistetaan luonnonvara-alojen toimintaedellytykset ja jatkuvuus
- Palvelut ja vähittäiskauppa turvaamassa arkea ja matkailua
- Nostetaan kulttuuri- ja luovat alat esiin elinkeinojen paikallislähtöisessä kehittämisessä
- Toimitilat ja tontit teollisuuden, infran ja vihreän siirtymän kehittämiseksi

Painopisteet ovat keskinäisriippuvaisia ja kehittyessään hyötyvät toisistaan. Painopisteiden alle on laadittu toimenpiteet.

Esityslistan liitteenä on elinkeino-ohjelma ja siihen saadut kommentit sekä vastineet.

Valmistelija	Elinvoimajohtaja Sari Niemi, 040 4809187
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.